

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Filipa Skřivana a JUDr. Ing. Venduly Sochorové v právní věci

žalobce: **Ing. D. J.**
bytem X
zastoupen JUDr. Slavomírem Korečkem, advokátem
sídlem Dolní 3088, Havlíčkův Brod

proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 57, Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2024, č. j. KUJI 108642/2024, sp. zn. OSMS 575/2024,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina ze dne 9. 12. 2024, č. j. KUJI 108642/2024, sp. zn. OSMS 575/2024, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 9 800 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Slavomíra Korečka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Ředitel ScioŠkoly Jihlava – základní školy, s.r.o. rozhodnutími ze dne 1. 5. 2024, č. j. 23090004 a č. j. 23090005, zařadil O. J. a J. J. (nezletilé děti žalobce) do přípravné třídy základní školy dle § 47 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Proti těmto rozhodnutím podal žalobce dne 4. 11. 2024 odvolání přímo žalovanému, odvolání bylo postoupeno správnímu orgánu I. stupně dne 7. 11. 2024. V odvolání žalobce mimo jiné uvedl, že ani jeden z rodičů nebyl účastníkem řízení dle § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ale oba rodiče byli zákonnými zástupci nezletilých dětí a oběma tak náleží právo podat opravný prostředek v řízení, které se jejich nezletilých dětí týká. Dále uvedl, že mu prvostupňová rozhodnutí byla doručena dne 22. 10. 2024.
2. Žalovaný odvolání nyní napadeným rozhodnutím zamítl jako opožděné dle § 92 odst. 1 správního řádu. V odůvodnění žalovaný konstatoval, že prvostupňová rozhodnutí byla doručena dne 6. 5. 2024, kdy je osobně převzala matka nezletilých dětí. Rozhodnutí nabyla právní moci dne 22. 5. 2024, a proto je nelze napadnout odvoláním.

II. Žaloba

3. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Zdůrazňuje, že dne 6. 5. 2024 si prvostupňová rozhodnutí převzala pouze matka dětí, nikoliv žalobce. Z povahy věci žalobci lhůta k podání odvolání mohla začít plynout až okamžikem, kdy se seznámil s celým obsahem napadených rozhodnutí. Žalobce rozhodně nežadá, aby správní orgány řešily rodičovské neshody. Trvá pouze na tom, aby s ním správní orgány jednaly řádně jako s účastníkem řízení a řádně mu doručovaly předmětná rozhodnutí.
4. V daném případě je nesporné, že matka zamlčela, že nedisponuje souhlasem žalobce k přijetí dětí do dané školy. Dle žalobce musí odvolací orgán z úřední povinnosti přihlídnout k tomu, že žalobce v odvolacím řízení projevil nesouhlas se zařazením jeho dětí do přípravné třídy. Žalobce proto navrhuje, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

5. Žalovaný uvádí, že účastníkem řízení o zařazení do přípravné třídy základní školy je vždy dítě samo a zákonný zástupce (i z hlediska doručování) ho ve věcech vzdělávání „pouze“ zastupuje z důvodu nezletilosti dítěte. Žalovaný tedy trvá na tom, že rozhodnutí byla řádně doručena, a tudíž nabyla právní moci dne 22. 5. 2024, proto je nebylo možno později napadnout řádným opravným prostředkem. Odvolání bylo podáno až po lhůtě, tedy proti pravomocným rozhodnutím, tudíž žádné odvolací řízení ani probíhat nemohlo, a tudíž ani nemohlo dojít v rámci odvolacího řízení k projednání žalobcem uváděných skutečností. Žalovaný navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

87/2024

6. Žalobce v replice setrvává na své argumentaci. Má za to, že byl coby účastník řízení opomenut.

IV. Posouzení věci

7. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
8. Žaloba je důvodná.
9. Jelikož v nynější věci žalovaný zamítl odvolání žalobce pro opožděnost, nemůže se zdejší soud jakkoliv vyjadřovat k otázce věcné správnosti prvostupňového rozhodnutí, které v takovém případě netvoří s napadeným rozhodnutím jeden celek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 8 As 51/2006-112). Pro věc proto není podstatné, zda byly v době vydání prvostupňových rozhodnutí nebo v době řízení o odvolání žalobce splněny podmínky pro zařazení dětí do přípravné třídy základní školy či nikoliv (zde zejména projev nesouhlasu žalobce coby otce dětí).
10. V případě rozhodnutí podle § 92 odst. 1 správního řádu se odvolací správní orgán věcně nezabývá podaným odvoláním, posuzuje pouze jeho včasnost nebo přípustnost. V případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako opožděného nebo nepřipustného je tedy správní soud oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřipustné odvolání, a zda tedy byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2021, č. j. 3 As 294/2019-42). V takovém případě správní soud na půdorysu uplatněných žalobních námitek přezkoumá, zda správní orgán v konkrétní věci správně uvážil o nedostatku procesních podmínek k meritornímu posouzení podaného odvolání (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2019, č. j. 1 As 239/2019-24).
11. Po seznámení s odůvodněním napadeného rozhodnutí zdejší soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné.
12. Pokud mají soudy ve správním soudnictví přezkoumávat rozhodnutí vydané v oblasti veřejné správy [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], je z povahy věci nutné, aby bylo z daného rozhodnutí zřejmé, z čeho správní orgán vycházel a jakými skutkovými a právními úvahami se řídil. Soudům totiž nepřísluší nahrazovat úvahy správního orgánu, ani je nikterak doplňovat či dovozovat z něčeho, co v odůvodnění rozhodnutí nebylo vyřčeno.
13. V napadeném rozhodnutí žalovaný nejprve shrnul dosavadní průběh řízení. Vlastní hodnocení je však omezeno na jeden stručný odstavec: *„Krajský úřad je po posouzení předmětné věci nucen konstatovat, že napadená rozhodnutí nabyla právní moci dnem 22. 5. 2024, a proto je nelze napadnout řádným oprávněným prostředkem (odvoláním). Krajský úřad tak shledal z tohoto důvodu odvolání jako opožděné.“*
Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

87/2024

14. Podle § 81 odst. 1 správního řádu *účastník může proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak*. Podle § 83 odst. 1 věty první správního řádu *odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak*. Bylo-li odvolání podáno před oznámením rozhodnutí odvolateli, platí, že bylo podáno v první den odvolací lhůty.
15. Odvolací lhůta tedy dle § 83 odst. 1 správního řádu činí 15 dnů od oznámení rozhodnutí odvolateli. Pakliže správní orgán hodlá zamítnout odvolání pro opožděnost, musí postavit najisto, kdy bylo rozhodnutí odvolateli oznámeno a kdy odvolatel podal odvolání. Tyto skutečnosti ovšem z nyní napadeného rozhodnutí neplynou, resp. není vůbec jasné, zda a jak o nich žalovaný uvážil.
16. Dostatečným důvodem pro závěr o opožděnosti odvolání není konstatování žalovaného, že dne 22. 5. 2024 nabyla prvostupňová rozhodnutí právní moci. Podle § 73 odst. 1 správního řádu *je v právní moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání*. To, že prvostupňová rozhodnutí nabyly právní moci a nelze proti nim podat odvolání, nijak neimplikuje, že žalobce podal odvolání po uplynutí 15 dnů od okamžiku, kdy mu byla prvostupňová rozhodnutí oznámena. Právní moci totiž rozhodnutí nabyly proto, že byla oznámena oběma dětem prostřednictvím jejich matky. Závěry žalovaného by obstály, pokud by odvolání podaly děti nebo jejich matka. V nynějším případě však podal odvolání žalobce.
17. Byť se toto hodnocení zdejšího soudu na první pohled může jevit krkolomně, vychází z toho, že žalovaný důsledně nerozlišuje mezi přípustností a včasností odvolání. Správní orgán by – poté, co obdrží odvolání – měl z hlediska systematiky zásadně postupovat tak, že nejprve ověří, zda je podané odvolání přípustné. Není vyloučeno, že odvolání bude zároveň nepřípustné i opožděné (např. odvolání podané proti rozhodnutí o odvolání a po uplynutí 15 dnů od oznámení). Obecně však platí, že správní orgán nemůže zamítnout odvolání jako opožděné s odůvodněním fakticky poukazujícím na nepřípustnost odvolání, tak, jak to učinil v nynější věci žalovaný (s argumentací, že prvostupňová rozhodnutí byla všem účastníkům doručena dne 6. 5. 2024, a proto nabyly právní moci dne 22. 5. 2024). Takové rozhodnutí bude nutně stiženo vadou nepřezkoumatelnosti. Napadené rozhodnutí z tohoto důvodu nemůže obstát.
18. Z důvodu ekonomie řízení však zdejší soud nad rámec důvodů tohoto rozsudku uvádí, že podle § 21 odst. 1 písm. a) školského zákona mají žáci a studenti právo na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona. Tato práva náleží pouze žákům a studentům, nikoli jejich zákonným zástupcům (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2016, č. j. 4 As 280/2015-36 a č. j. 4 As 281/2015-32, ze dne 21. 4. 2016, č. j. 5 As 253/2015-36, ze dne 2. 6. 2021, č. j. 9 Ao 3/2021-41, a ze dne 9. 6. 2021, č. j. 10 Ao 8/2021-49; dále srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 1844/16, ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. I. ÚS 1846/16, a ze dne 12. 12. 2017, sp. zn. III. ÚS 1845/16). Z citované bohaté judikatury jednoznačně vyplývá, že rodiče nezletilého dítěte nejsou účastníky řízení podle § 27 správního řádu ve věcech týkajících se přijetí ke vzdělávání dle školského zákona. Pokud podá rodič (svým jménem, nikoliv v zastoupení nezletilého dítěte) v těchto věcech odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, jedná se bez dalšího o odvolání nepřípustné.

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

V. Závěr a náklady řízení

19. Zdejší soud z výše uvedených důvodů shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí bez jednání zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. k dalšímu řízení.
20. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci měl plný úspěch ve věci žalobce, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci vznikly náklady řízení za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč. Žalobci dále vznikly náklady právního zastoupení spočívající v odměně zástupce za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč společně se dvěma režijními paušály po 300 Kč – převzetí a příprava zastoupení, žaloba; podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif). Za další podání zdejší soud žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť v nich žalobce nepřednesl nic nového, co by mělo pro věc význam, nejedná se tudíž o účelně provedené úkony. Částku v celkové výši 9 800 Kč je žalovaný povinen nahradit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho advokáta, JUDr. Slavomíra Korečka.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 24. dubna 2025

David Raus v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

87/2024

6

62 A

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.